

Радзівська С.О.

доцент,

Державне некомерційне підприємство

«Державний університет «Київський авіаційний інститут»

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-3680-7952>**Radziyevska Svitlana**

State Non-Commercial Company

“State University “Kyiv Aviation Institute”

ТОРГІВЛЯ ПОСЛУГАМИ КРАЇН ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ

ЄС є одним із найбільших гравців на глобальному ринку як експорту, так і імпорту послуг. У статті висвітлено особливості торгівлі послугами країн ЄС протягом 2015–2023 років. Ірландія збільшила як частку експорту послуг, так і частку імпорту послуг в ЄС та світі, у той час як Франція скоротила як частку експорту послуг, так і частку імпорту послуг в ЄС і в світі. П'ять країн ЄС мають від'ємне сальдо торгівлі послугами у 2023 р., серед яких Німеччина (70 млрд дол США), яка посідає перше місце як за обсягами експорту послуг, так і за обсягами імпорту послуг серед держав ЄС. З 2021 р. динаміка питомої ваги експорту послуг країн ЄС у світовому експорті послуг має тенденцію до зниження; з 2020 р. динаміка питомої ваги імпорту послуг учасниць ЄС у світовому імпорті послуг також характеризується негативною тенденцією. У 2024 р. ЄС експортував 37.38% світового експорту послуг та імпортував 36.25% світового імпорту послуг.

Ключові слова: трансформація регіонального розвитку, ЄС, Німеччина, Франція, Італія, Ірландія, експорт послуг, імпорт послуг, сальдо торгівлі послугами, зовнішня торгівля послугами.

Постановка проблеми. Експорт послуг у торговельній стратегії ЄС займає особливе місце. Так, у «Відкритій, стійкій і послідовній торговельній політиці» ЄС (“An Open, Sustainable and Assertive Trade Policy”), ухваленій у лютому 2021 р., наголошується, що «торгівля продовжуватиме розвиватися... вона ставатиме більш орієнтованою на інновації, захист прав інтелектуальної власності, із зростаючою роллю торгівлі послугами порівняно із торгівлею товарами» [10]. У виданнях констатується, що в 2015 р. послуги вже становили 76% ВВП у розвинених економіках – порівняно з 61% у 1980 році. В Японії послуги становлять 68% ВВП; у Новій Зеландії – 72%; а в США – майже 80% [14, р. 15].

У дослідженні, здійсненому спільно експертами СОТ та СБ у 2023 р., “Trade in services for development. Fostering sustainable growth and economic diversification”, наголошено на ключовій ролі торгівлі послугами та інвестицій в послуги, адже саме послуги мають зробити внесок в економічне зростання та розвиток. У вищезазначеній публікації підкреслюється, зокрема, необхідність поживлення міжнародного співробітництва у сфері торгівлі послугами та підіймаються питання щодо мобілізації допомоги країнам, що розвиваються, і найменш розвиненим економікам у здійсненні реформ в секторі послуг [12]. Також у публікації ЮНКТАД зазначається, що у 2021 р. світовий експорт послуг почав відновлення після падіння

на 17,7% у 2020 р., спричиненого пандемією. У 2021 р. світовий експорт послуг сягнув 6,1 трлн дол. США, що становить 6,3% світового ВВП і 21,4% загального світового обсягу торгівлі товарами і послугами. Після падіння послуг у сфері подорожей та транспорту під час пандемії в 2020 р. міжнародні потоки послуг відновилися в 2021 р. і майже досягли рівня 2019 року [11]. Саме тому в межах даної публікації сфокусуємо увагу на розгляді показників торгівлі послугами ЄС.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Аналізу зовнішньої торгівлі та особливостям розвитку інтеграційних зв'язків, їх впливу на ефективність функціонування національних економік на регіональному і глобальному рівнях системи світового господарства присвячено праці багатьох учених та експертів. Наприклад, у дослідженні А.П. Румянцева розкрито економічну сутність торгівлі послугами, сучасні тенденції функціонування міжнародної торгівлі послугами, її роль як фактора економічного зростання країн світу [9]. У роботі О. Мельничук проаналізовано динаміку міжнародної торгівлі послугами за географічною структурою та типами розвитку країн, розглянуто чинники впливу торговельної війни на сферу надання послуг [5].

У публікації О. Золотарьової та Н. Мережко висвітлено еволюцію політики ЄС щодо сталої торгівлі, її значення для вирішення глобальних економічних проблем, для економічного зростання [3]. У статті І. Дер-

нової здійснено порівняльну оцінку для ТОП-5 найбільших країн-експортерів послуг на світовому ринку, окреслено місце України на світовому ринку послуг та визначено перспективні напрями розвитку торгівлі послугами для економіки України [2]. У науковій праці Н.О. Іскаррової досліджено місце зовнішньої торгівлі послугами у системі економічної безпеки держави [4].

Формулювання цілей статті. Мета публікації – проаналізувати динаміку експорту та імпорту послуг, динаміку сальдо торгівлі послугами і динаміку обсягу зовнішньої торгівлі послугами країн-учасниць ЄС протягом 2015–2023 років.

Виклад основного матеріалу. Трансформація регіонального розвитку в глобальній економічній системі визначається діями суб'єктів світового господарства, насамперед на його державному, регіональному, транс-регіональному, глобальному рівнях і проявляється у зміні у світовому господарстві основних акторів, їх взаємовідносин, тобто змін у складі провідних країн, регіональних об'єднань та змін у взаємовідносинах між ними, які визначають наступний етап розвитку світового господарства й перспективи здійснення у ньому нової трансформації. Центрами економічного впливу виступають держави, регіональні об'єднання, транс-регіональні коаліції, які здатні впливати на перебіг економічних процесів у світовому господарстві. Одним із таких центрів є Європейський Союз, до якого намагається наблизитися Україна [7; 8].

Варто констатувати, що розрахунки на основі статистичних даних ЮНКТАД, вказують, що в 2015 р. серед найпотужніших інтеграційних об'єднань світу за регіональним номінальним ВВП перше місце посідала НАФТА: ВВП НАФТА становив 27,62% світового ВВП; ЄС був на другому місці (21,49%); МЕРКОСУР – на третьому (4,69%) [7].

З 2015 по 2023 рр. частка ЮСМКА (НАФТА) у світовому ВВП зросла з 27,62% до 29,77%; ЄС – зменшилася з 21,49% до 17,51%; МЕРКОСУР – впала з 4,69% до 2,79% відповідно.

У 2023 р. регіональний номінальний ВВП Регіонального всеохоплюючого економічного партнерства (РВЕП / RCER, угода набрала чинності 1 січня 2022 року) становив 29'481 млрд дол. США, або 28,07% світового ВВП, тобто блок посів друге місце серед інтеграційних угруповань світу після ЮСМКА (31'262 млрд дол. США). Очевидно, що КНР відіграє ключову роль у РВЕП, яке вважається ініціативою АСЕАН: протягом 2015–2023 рр. частка номінального ВВП АСЕАН у світі зросла з 3,28% до 3,59%.

Як бачимо, ЄС втрачає позиції, хоча і є найрозвиненішим у світі з точки зору проходження стадій інтеграції: від зони вільної торгівлі до економічного і валютного союзу. Беручи до уваги, що ЄС є одним із найбільших гравців на глобальному ринку як експорту, так і імпорту послуг, розглянемо успіхи регіонального блоку в торгівлі послугами. На рис. 1 представлено

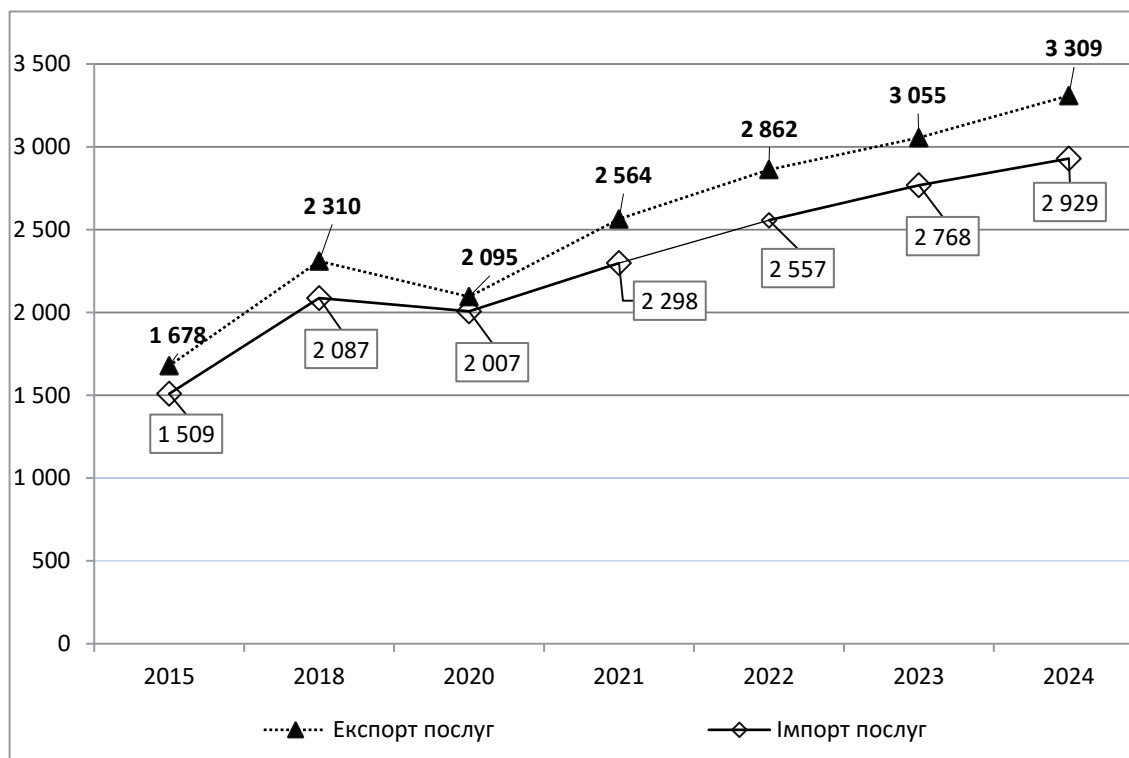

Рис. 1. Динаміка експорту та імпорту послуг* ЄС, 2015–2024, млрд дол. США

Примітки: * Services (BPM6): Exports and imports by service category, trading partner world, annual US\$ at current prices in millions. Last updated 25 Jul. 2025.

Джерело: розраховано за даними [13]

динаміку експорту та імпорту послуг ЄС. Обсяги експорту послуг ЄС характеризується відносно стабільною тенденцією до зростання (рис. 1): якщо у 2015 р. експорт послуг становив 1'677'504 млн дол. США, то у 2024 р. – 3'308'874 млн дол. США, тобто збільшився у понад 1,97 раза. Що ж стосується обсягу імпорту послуг ЄС, то у 2015 р. він становив 1'508'657 млн дол. США, а у 2024 р. – 2'928'878 млн дол. США: збільшився у понад 1,94 раза (табл. 1).

Для порівняння: експорт товарів ЄС характеризується також тенденцією до збільшення. Однак, якщо у 2015 р. експорт товарів становив 5'387'313 млн дол. США, то у 2024 р. – 7'150'441 млн дол. США, тобто збільшився лише у 1,33 раза. Що ж стосується товарного імпорту ЄС, то у 2015 р. він становив 5'213'104 млн дол. США, а у 2024 р. – 6'869'313 млн дол. США: збільшився тільки у 1,31 раза.

Варто погодитися з українськими дослідниками, які пояснюють, що міжнародна торгівля послугами має низку специфічних рис порівняно з традиційною торгівлею товарами [6]. Вона тісно взаємопов'язана з торгівлею товарами. Ці сектори один на один спонукально впливають (аналіз ринків, маркетингове консультування, транспортування, реклама, передпродажне і післяпродажне обслуговування). Сфера послуг, як правило, більше захищається державою від іноземної конкуренції, ніж сфера матеріального виробництва, більш того, транспорт і зв'язок, фінансові та страхові послуги в багатьох країнах традиційно перебувають у цілковитій або частковій власності держави та суворо контролюються нею [6].

Наведені дані вказують, що протягом 2015–2024 рр. обсяг торгівлі послугами ЄС стабільно

зростає (4'397'372 млн дол. США у 2018 р.; 4'628'714 у 2019; 4'102'214 у 2020; 4'862'191 у 2021; 5'419'890 у 2022; 5'822'583 у 2023), однак виключенням був лише 2020 р. через пандемію COVID-19.

Як демонструють розрахунки (табл. 1), позитивною тенденцією для ЄС є нестабільне зростання позитивного сальдо у торгівлі послугами, починаючи з 2020 року. Констатуємо, що в 2024 р. позитивне сальдо торгівлі послугами ЄС сягнуло 379'996 млн дол. США.

Розрахунки, представлені у табл. 2, засвідчують, що ЄС є одним із найбільших гравців на глобальному ринку як експорту, так і імпорту послуг. Аналіз наведених даних вказує, що протягом 2015–2024 рр. питома вага експорту послуг ЄС в усьому експорті послуг світу коливається у межах між 34,76% та 40,02% і характеризується тенденцією до повільного зростання ($y = 0.3131x + 36.401$): 34,76% у 2015 р.; 37,28 – у 2018; 37,19 – у 2019; 39,37 – у 2020; 40,02 – у 2021; 38,56 – у 2022; 37,92 – у 2023; 37,38% – у 2024 році.

Розрахунки демонструють, що протягом 2015–2024 рр. питома вага імпорту послуг ЄС в усьому імпорті послуг світу коливається у межах між 31,9% та 39,68% і також характеризується тенденцією до повільного збільшення ($y = 0.4906x + 34.504$): 31,899% у 2015 р.; 35,33 – у 2018; 36,68 – у 2019; 39,68 – у 2020; 39,22 – у 2021; 37,62 – у 2022; 37,01 – у 2023; 36,25% – у 2024 році (табл. 2).

Варто брати до уваги, що з 2021 р. частка експорту послуг ЄС в усьому обсязі експорту послуг світу зменшується – з 40,02% до 37,38%. Важливо також констатувати, що, починаючи з 2020 р., частка імпорту послуг ЄС в усьому обсязі імпорту послуг світу скорочується – з 39,68% до 36,25% (рис. 2).

Таблиця 1

Динаміка експорту, імпорту, сальдо та обсягу торгівлі послугами ЄС, 2015–2024, млн дол. США

	2015	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Експорт послуг	1'677'504	2'310'071	2'379'881	2'095'062	2'564'023	2'862'396	3'054'549	3'308'874
Імпорт послуг	1'508'657	2'087'301	2'248'833	2'007'152	2'298'168	2'557'494	2'768'034	2'928'878
<i>Сальдо торівлі послугами</i>	<i>168'847</i>	<i>222'770</i>	<i>131'048</i>	<i>87'910</i>	<i>265'855</i>	<i>304'902</i>	<i>286'515</i>	<i>379'996</i>
Обсяг торгівлі послугами	3'186'161	4'397'372	4'628'714	4'102'214	4'862'191	5'419'890	5'822'583	6'237'752

Примітки: * Services (BPM6): Exports and imports by service category, trading partner world, annual US\$ at current prices in millions. Last updated 25 Jul. 2025.

Джерело: розраховано за даними [13]

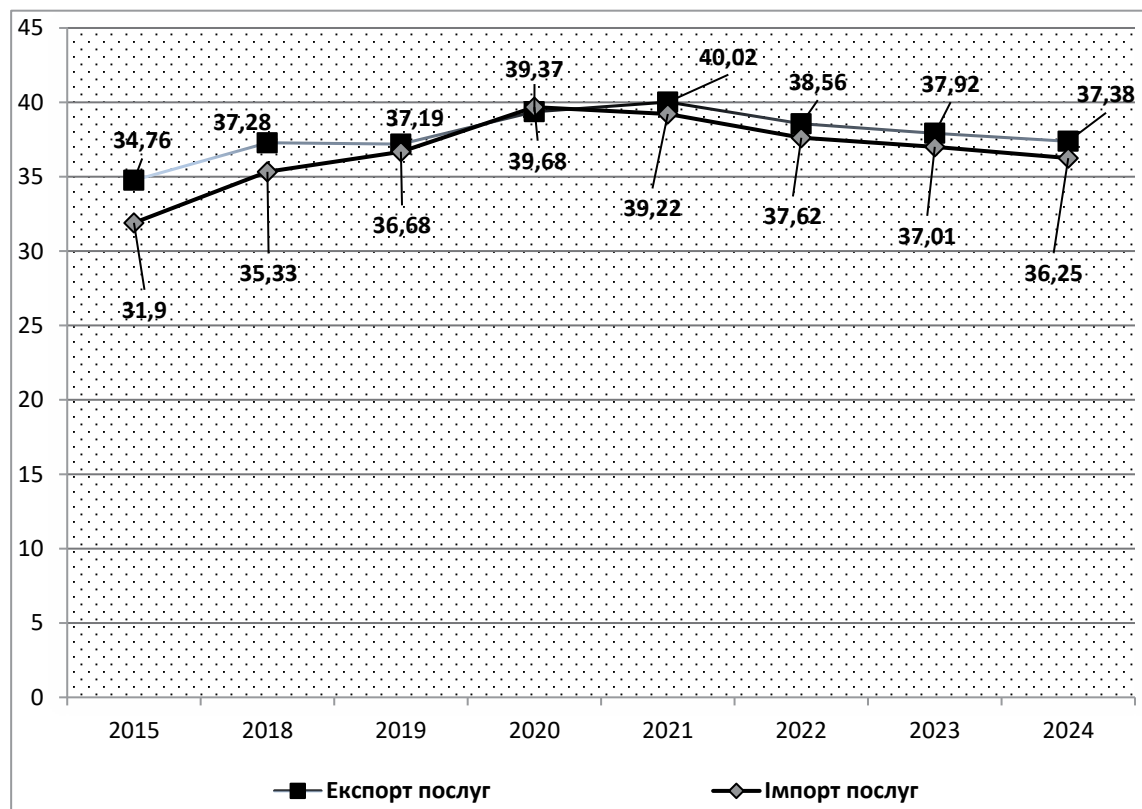
Таблиця 2

Динаміка питокої ваги експорту та імпорту послуг ЄС в усьому експорті та імпорті послуг світу, 2015–2024, %

	2015	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Світовий експорт послуг, млн дол. США	4'826'030	6'196'742	6'399'248	5'321'449	6'407'102	7'422'500	8'056'096	8'852'172
Частка ЄС у світовому експорті послуг, %	34.76	37.28	37.19	39.37	40.02	38.56	37.92	37.38
Світовий імпорт послуг, млн дол. США	4'729'460	5'907'428	6'130'827	5'058'627	5'859'878	6'798'150	7'478'990	8'078'610
Частка ЄС у світовому імпорті послуг, %	31.9	35.33	36.68	39.68	39.22	37.62	37.01	36.25

Примітки: * Services (BPM6): Exports and imports by service category, trading partner world, annual US\$ at current prices in millions. Last updated 25 Jul. 2025

Джерело: розраховано за даними [13]

Рис. 2. Динаміка питомої ваги експорту та імпорту послуг* ЄС в усьому експорті та імпорті послуг світу, 2015-2024, %

Примітки: * Services (BPM6): Exports and imports by service category, trading partner world, annual US\$ at current prices in millions. Last updated 25 Jul. 2025.

Джерело: розраховано за даними [13]

У 2023 р. до десятки найбільших експортерів послуг серед країн-учасниць ЄС (табл. 3) увійшли Німеччина (443 млрд дол. США), Ірландія (431 млрд дол. США), Франція (370 млрд дол. США), Нідерланди (318 млрд дол. США), Іспанія (197 млрд дол. США), Бельгія (153 млрд дол. США), Люксембург (149 млрд дол. США), Італія (148 млрд дол. США), Данія (116 млрд дол. США), Польща (109 млрд дол. США).

У 2023 р. до десятки найбільших імпортерів послуг серед держав регіонального блоку (табл. 4) потрапили Німеччина (513 млрд дол. США), Ірландія (419 млрд дол. США), Франція (332 млрд дол. США), Нідерланди (290 млрд дол. США), Бельгія (159 млрд дол. США), Італія (155 млрд дол. США), Люксембург (121 млрд дол. США), Швеція (113 млрд дол. США), Данія (113 млрд дол. США), Іспанія (96 млрд дол. США).

Аналіз табл. 3 і табл. 4 дозволяє дійти висновків, що протягом 2015–2023 рр. деякі країни ЄС суттєво збільшили як обсяги експорту послуг, так і обсяги імпорту послуг (Кіпр – на 219,04% і на 262,63% відповідно; Естонія – на 115,97% і на 144,53%; Ірландія – на 237,04% і на 176,21%; Литва – на 222,1% і на 187,0%); тоді як окремі учасниці об'єднання збільшили обсяги експорту послуг (Мальта – на 109,34%; Польща – на 150,05%; Румунія – на 130,57%); або здебільшого

обсяги імпорту послуг (Данія – на 110,88%; Греція – на 141,49%; Латвія – на 127,83%).

Необхідно звернути увагу, що протягом 2015–2023 рр. Україна збільшила обсяги експорту послуг на 33,44% (табл. 3), у той час як обсяги імпорту послуг зросли на 123,33% (табл. 4). І. Г. Власенко та С. О. Сіренко пояснюють, що протягом 2021–2023 рр. експорт послуг України знизився, а його суттєве падіння розпочалося відразу після повномасштабного вторгнення [1, с.55].

Відзначимо, що Німеччина утримує позиції у торгівлі послугами: якщо в 2015 р. питома вага експорту послуг Німеччини становила 15,03% усього експорту послуг об'єднання, або 5,23% світового експорту послуг відповідно, то в 2023 р. частка експорту послуг Німеччини дещо скоротилася – до 14,50% усього експорту послуг об'єднання, або збільшилася до 5,49% світового експорту послуг (табл. 3). У 2015 р. частка імпорту послуг Німеччини становила 19,29% усього імпорту послуг об'єднання, або 6,15% світового імпорту послуг, однак у 2023 р. питома вага імпорту послуг Німеччини також дещо скоротилася – до 18,52% усього імпорту послуг об'єднання, або збільшилася до 6,86% світового імпорту послуг (табл. 4).

У 2015 р. питома вага експорту послуг Франції становила 14,33% усього експорту послуг ЄС, або 4,98% світового експорту послуг, однак у 2023 р. питома вага

Динаміка експорту послуг* країн ЄС, млн. дол. США, 2015–2024

	2015	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Австрія	58522	75863	76639	65045	71161	83033	90324	94311
Бельгія	111080	124423	125026	117845	136051	139346	152593	148226
Болгарія	7927	10827	11452	8730	11497	13766	16294	16604
Греція	30924	43883	44961	25941	41463	50296	53026	55701
Данія	61268	82951	83628	76423	99144	134326	116060	127093
Естонія	5867	7891	8047	6521	10175	11608	12671	13517
Іспанія	118044	154697	156068	89000	117373	165085	196914	220300
Ірландія	128009	249488	282376	332484	391502	391363	431441	519544
Італія	99651	123378	122429	85611	105218	129434	148385	155198
Кіпр	8834	14833	16399	16963	23137	26373	28184	31059
Латвія	4481	6401	6411	5549	6324	7624	8120	8365
Литва	6655	11447	13290	12454	16052	18335	21436	24204
Люксембург	95506	111614	116704	125664	158225	144870	149480	171293
Мальта	10658	15491	17368	18094	18762	19188	22311	24663
Нідерланди	180185	260177	275933	228665	262296	295602	317888	335958
Німеччина	252199	364505	366344	333528	408692	433205	442887	471817
Польща	43447	68446	70481	66412	81289	95620	108639	118729
Португалія	27950	39941	40565	26290	33131	47345	56980	62242
Румунія	18617	28044	30263	27072	32993	38029	42926	42932
Словаччина	8039	12078	12294	10335	11330	13148	13360	13563
Словенія	6622	9596	9695	7979	10021	11814	12873	13563
Угорщина	21537	29963	30167	22648	26948	31078	36026	38281
Франція	240436	302735	295746	245661	316398	360980	369930	400100
Фінляндія	24351	32903	35773	30437	34388	36144	35904	41239
Хорватія	12510	16385	17212	10198	16934	20752	24229	24593
Чехія	22859	31174	30993	26369	30680	34684	39735	42552
Швеція	71326	76522	81896	72293	91154	97223	104873	116860
ЄС	1677504	2310071	2379881	2095062	2564023	2862396	3054549	3308874
Світ	4826030	6196742	6399248	5321449	6407102	7422500	8056096	8852172
Україна	12442	15836	17465	15564	18391	16618	16602	17226

Примітки: *Services (BPM6): Exports and imports by service category, trading partner world, annual US\$ at current prices in millions. International trade in services of individual economies. Last updated 25 Jul. 2025.

Джерело: розраховано за даними [13]

експорту послуг Франції скоротилася до 12,11% усього експорту послуг об'єднання, або до 4,59% світового експорту послуг (табл. 3). У 2015 р. частка імпорту послуг Франції становила 15,15% усього імпорту послуг ЄС, або 4,83% світового імпорту послуг, при цьому в 2023 р. частка імпорту послуг Франції скоротилася до 11,98% усього імпорту послуг об'єднання, або до 4,43% світового імпорту послуг (табл. 4).

Ірландія збільшує обсяги як експорту, так і імпорту послуг. Так, якщо в 2015 р. питома вага експорту послуг Ірландії становила 7,63% усього експорту послуг об'єднання, або 2,65% світового експорту послуг відповідно, то в 2023 р. частка експорту послуг Ірландії сягнула 14,12% усього експорту послуг об'єднання, або збільшилася до 5,35% світового експорту послуг (табл. 3). У 2015 р. частка імпорту послуг Ірландії становила 10,05% усього імпорту послуг об'єднання, або 3,21% світового імпорту послуг, то вже у 2023 р. питома вага імпорту послуг Ірландії зросла до 15,13% усього імпорту послуг об'єднання, або збільшилася до 5,6% світового імпорту послуг (табл. 4).

Протягом 2015–2023 рр. частка експорту послуг Нідерландів впала з 10,74% до 10,41% в ЄС, та відповідно зросла з 3,73% до 3,94% у світі (табл. 3); частка імпорту послуг Нідерландів майже не змінилася – з 10,43% до 10,48% у ЄС, та відповідно скоротилася з 3,33% до 3,88% у світі (табл. 4).

Частка експорту послуг Італії впала з 5,94% до 4,86% в ЄС, та відповідно – з 2,06% до 1,84% у світі (табл. 3) протягом 2015–2023 рр.; частка імпорту послуг Італії також дещо скоротилася – з 6,69% до 5,61% у ЄС, та відповідно – з 2,13% до 2,08% у світі (табл. 4).

Внаслідок такої динаміки експорту та імпорту послуг за обсягами позитивного сальдо торгівлі послугами у 2023 р. (табл. 5) Іспанія зайняла перше місце (101'064 млн дол. США) серед держав-учасниць ЄС. На другому місці – Польща (42'614 млн дол. США); на третьому – Франція (38'417 млн дол. США); на четвертому – Португалія (31'104 млн дол. США); на п'ятому – Люксембург (28'535 млн дол. США); на шостому – Нідерланди (27'892 млн дол. США); на сьомому – Греція (23'591 млн дол. США); на

Динаміка імпорту послуг* країн ЄС, млн. дол. США, 2015–2024

	2015	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Австрія	45608	64386	66117	55990	67429	76457	84372	87975
Бельгія	105665	124108	128865	120415	137649	146613	159496	159007
Болгарія	4928	5867	5907	4738	5986	7412	7847	8202
Греція	12189	21086	21322	17627	26270	29876	29435	31219
Данія	53637	77243	80014	74265	87193	107009	113109	121234
Естонія	4031	5606	5737	6386	9047	9107	9857	10345
Іспанія	64948	82104	85971	61417	77717	89049	95850	111598
Ірландія	151616	261043	394120	404304	369185	381152	418771	467096
Італія	100876	126805	122419	94491	115782	140130	155391	162824
Кіпр	5507	9116	10949	12504	16577	19294	19970	22042
Латвія	2526	3570	3546	3295	4266	5158	5755	5914
Литва	4670	7077	7759	6779	9638	12088	13403	14691
Люксембург	72056	87750	93378	98758	123730	115488	120945	130694
Мальта	8352	11310	12209	12842	12595	13700	15655	17200
Нідерланди	157393	259493	265608	217954	249460	276201	289996	304706
Німеччина	291061	381052	382512	325952	406785	471098	512712	551938
Польща	32588	43130	43635	40490	50049	57773	66025	75205
Португалія	14311	18915	20105	16031	20565	24559	25876	27700
Румунія	10927	18449	20869	16544	21836	24737	28538	30651
Словаччина	7943	10983	10929	9235	10685	12501	12342	13065
Словенія	4345	6496	6438	5793	7419	8162	8993	9590
Угорщина	15709	20448	22219	18086	21338	23352	25474	27386
Франція	228628	273987	267073	227275	269102	292493	331513	340460
Фінляндія	25756	35732	36775	33111	36823	41483	45222	46746
Хорватія	3834	5488	5695	4137	5315	5935	7097	8352
Чехія	19815	25113	25825	21676	25033	30467	35528	38036
Швеція	59738	78523	81350	74338	92326	106709	113172	124981
ЄС	1508657	2087301	2248833	2007152	2298168	2557494	2768034	2928878
Світ	4729460	5907428	6130827	5058627	5859878	6798150	7478990	8078610
Україна	11349	14500	15715	11164	14420	27703	25346	22782

Примітки: *Services (BPM6): Exports and imports by service category, trading partner world, annual US\$ at current prices in millions. International trade in services of individual economies. Last updated 25 Jul. 2025.

Джерело: розраховано за даними [13]

восьмому – Хорватія (17'132 млн дол. США; на дев'ятому – Румунія (14'388 млн дол. США; на десятому – Ірландія (12'670 млн дол. США; на одинадцятому – Угорщина (10'552 млн дол. США); на дванадцятому – Болгарія (8'447 млн дол. США); на тринадцятому – Кіпр (8'214 млн дол. США); на чотирнадцятому – Литва (8'033 млн дол. США); на п'ятнадцятому – Мальта (6'656 млн дол. США); за ними слідує: Австрія (5'952 млн дол. США); Чехія (4'207 млн дол. США); Словенія (3'880 млн дол. США); Данія (2'951 млн дол. США); Естонія (2'814 млн дол. США); Латвія (2'365 млн дол. США); Словаччина (1'018 млн дол. США).

Натомість у 2023 р. серед країн ЄС Німеччина мала найбільший дефіцит зовнішньої торгівлі послугами (70 млрд дол. США); на другому місці – Фінляндія (9 млрд дол. США); на третьому – Швеція (8 млрд дол. США); на четвертому – Італія (7 млрд дол. США); на п'ятому – Бельгія (6 млрд дол. США).

Динаміку сальдо торгівлі послугами країн ЄС протягом 2015–2024 рр. представлено у табл. 5.

Як засвідчують наведені дані (табл. 3), протягом 2015–2023 рр. вартісні обсяги експорту послуг ЄС зросли на 82,09%, або на 1'377'045 млн дол. США, у той час як вартісні обсяги експорту послуг світу збільшилися на 66,93%, або на 3'230'066 млн дол. США.

Протягом проаналізованого проміжку часу, як вказують результати розрахунків (табл. 4), вартісні обсяги імпорту послуг ЄС зросли на 83,48%, або на 1'259'377 млн дол. США, у той час як вартісні обсяги імпорту послуг світу – на 58,14%, або на 2'749'530 млн дол. США.

Тобто, експорт та імпорт послуг ЄС (табл. 3 та табл. 4) зростає достатньо швидко у порівнянні із середньо-світовим показником (58–67%), коливаючись в межах (82–83%), причому обсяги експорту послуг регіонального інтеграційного об'єднання збільшувалися дещо повільніше порівняно із обсягами імпорту послуг протягом обраного періоду.

У 2023 р. обсяг зовнішньої торгівлі послугами держав-учасниць ЄС склав 5'822'583 млн дол. США, продемонструвавши зростання (табл. 6) на 82,75% у порівнянні з показником 2015 року (3'186'161 млн дол. США).

Таблиця 5

Динаміка сальдо торгівлі послугами* країн ЄС, млн дол. США, 2015–2024

	2015	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Австрія	12914	11477	10522	9055	3732	6576	5952	6336
Бельгія	5415	315	-3839	-2570	-1598	-7267	-6903	-10781
Болгарія	2999	4960	5545	3992	5511	6354	8447	8402
Греція	18735	22797	23639	8314	15193	20420	23591	24482
Данія	7631	5708	3614	2158	11951	27317	2951	5859
Естонія	1836	2285	2310	135	1128	2501	2814	3172
Іспанія	53096	72593	70097	27583	39656	76036	101064	108702
Ірландія	-23607	-11555	-111744	-71820	22317	10211	12670	52448
Італія	-1225	-3427	10	-8880	-10564	-10696	-7006	-7626
Кіпр	3327	5717	5450	4459	6560	7079	8214	9017
Латвія	1955	2831	2865	2254	2058	2466	2365	2451
Литва	1985	4370	5531	5675	6414	6247	8033	9513
Люксембург	23450	23864	23326	26906	34495	29382	28535	40599
Мальта	2306	4181	5159	5252	6167	5488	6656	7463
Нідерланди	22792	684	10325	10711	12836	19401	27892	31252
Німеччина	-38862	-16547	-16168	7576	1907	-37893	-69825	-80121
Польща	10859	25316	26846	25922	31240	37847	42614	43524
Португалія	13639	21026	20460	10259	12566	22786	31104	34542
Румунія	7690	9595	9394	10528	11157	13292	14388	12281
Словаччина	96	1095	1365	1100	645	647	1018	498
Словенія	2277	3100	3257	2186	2602	3652	3880	3973
Угорщина	5828	9515	7948	4562	5610	7726	10552	10895
Франція	11808	28748	28673	18386	47296	68487	38417	59640
Фінляндія	-1405	-2829	-1002	-2674	-2435	-5339	-9318	-5507
Хорватія	8676	10897	11517	6061	11619	14817	17132	16241
Чехія	3044	6061	5168	4693	5647	4217	4207	4516
Швеція	11588	-2001	546	-2045	-1172	-9486	-8299	-8121
ЄС	168847	222770	131048	87910	265855	304902	286515	379996
Світ	96570	289314	268421	262822	547224	624350	577106	773562
Україна	1093	1336	1750	4400	3971	-11085	-8744	-5556

Примітки: *Services (BPM6): Exports and imports by service category, trading partner world, annual. Last updated 25 Jul. 2025.

Джерело: розраховано за даними [13]

Таблиця 6

Динаміка зовнішньоторговельного обороту послуг країн ЄС, млн дол. США, 2015–2024

	2015	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Австрія	104130	140249	142756	121035	138590	159490	174696	182286
Бельгія	216745	248531	253891	238260	273700	285959	312089	307233
Болгарія	12855	16694	17359	13468	17483	21178	24141	24806
Греція	43113	64969	66283	43568	67733	80172	82461	86920
Данія	114905	160194	163642	150688	186337	241335	229169	248327
Естонія	9898	13497	13784	12907	19222	20715	22528	23862
Іспанія	182992	236801	242039	150417	195090	254134	292764	331898
Ірландія	279625	510531	676496	736788	760687	772515	850212	986640
Італія	200527	250183	244848	180102	221000	269564	303776	318022
Кіпр	14341	23949	27348	29467	39714	45667	48154	53101
Латвія	7007	9971	9957	8844	10590	12782	13875	14279
Литва	11325	18524	21049	19233	25690	30423	34839	38895
Люксембург	167562	199364	210082	224422	281955	260358	270425	301987
Мальта	19010	26801	29577	30936	31357	32888	37966	41863
Нідерланди	337578	519670	541541	446619	511756	571803	607884	640664
Німеччина	543260	745557	748856	659480	815477	904303	955599	1023755
Польща	76035	111576	114116	106902	131338	153393	174664	193934
Португалія	42261	58856	60670	42321	53696	71904	82856	89942

Продовження таблиці 6

1	2	3	4	5	6	7	8	9
Румунія	29544	46493	51132	43616	54829	62766	71464	73583
Словаччина	15982	23061	23223	19570	22015	25649	25702	26628
Словенія	10967	16092	16133	13772	17440	19976	21866	23153
Угорщина	37246	50411	52386	40734	48286	54430	61500	65667
Франція	469064	576722	562819	472936	585500	653473	701443	740560
Фінляндія	50107	68635	72548	63548	71211	77627	81126	87985
Хорватія	16344	21873	22907	14335	22249	26687	31326	32945
Чехія	42674	56287	56818	48045	55713	65151	75263	80588
Швеція	131064	155045	163246	146631	183480	203932	218045	241841
ЄС	3186161	4397372	4628714	4102214	4862191	5419890	5822583	6237752
Світ	9555490	12104170	12530075	10380076	12266980	14220650	15535086	16930782
Україна	23791	30336	33180	26728	32811	44321	41948	40008

Примітки: *Services (BPM6): Exports and imports by service category, trading partner world, annual US\$ at current prices in millions. International trade in services of individual economies. Last updated 25 Jul. 2025.

Джерело: розраховано за даними [13]

Таким чином, протягом 2015–2023 рр. всі країни ЄС збільшили обсяги зовнішньої торгівлі послугами: з одного боку, Кіпр – на 235,78%; Литва – на 207,63%; Ірландія – на 204,05%; Румунія – на 141,89%; Польща – на 129,72%; з другого боку, Бельгія – на 43,99%; Франція – на 49,54%; Італія – на 51,49%; Іспанія – на 59,99%; Словаччина – на 60,82% (табл. 6).

Відзначимо, що протягом 2015–2023 рр. Австрія збільшила обсяги зовнішньої торгівлі послугами на 67,77%; Болгарія – на 87,79%; Греція – на 91,27%; Данія – на 99,44%; Естонія – на 127,6%; Латвія – на 98,02%; Люксембург – на 61,39%; Мальта – на 99,72%; Нідерланди – на 80,07%; Німеччина – на 75,90%; Португалія – на 96,06%; Словенія – на 99,38%; Угорщина – на 65,12%; Фінляндія – на 61,91%; Хорватія – на 91,67%; Чехія – на 76,37%; Швеція – на 66,37%.

Висновки. ЄС є одним із найбільших гравців на глобальному ринку як експорту, так і імпорту послуг: у 2023 р. внесок ЄС склав 3'054'549 млн дол. США у сукупний світовий експорт послуг (8'056'096 млн дол. США),

що становить 37,92% світового експорту послуг; у 2023 р. внесок ЄС склав 2'768'034 млн дол. США у сукупний світовий імпорт послуг (7'478'990 млн дол. США, що становить 37,01% світового імпорту послуг. З 2021 р. частка експорту послуг ЄС в усьому обсязі експорту послуг світу зменшується, з 2020 р. частка імпорту послуг ЄС в усьому обсязі імпорту послуг світу також скорочується.

Німеччина зменшила як частку експорту послуг (з 15,03% до 14,50%), так і частку імпорту послуг (з 19,29% до 18,52%) в ЄС протягом 2015–2023 рр, і в 2023 р. серед країн ЄС мала найбільший дефіцит зовнішньої торгівлі послугами (70 млрд дол. США). За обсягами позитивного сальдо торгівлі послугами у 2023 р. Іспанія зайняла перше місце (101 млрд дол. США) серед держав-учасниць ЄС, на другому місці – Польща (43 млрд дол. США); на третьому – Франція (38 млрд дол. США). Як Франція, так і Італія, скоротили як частку експорту послуг, так і частку імпорту послуг в ЄС й у світі. Усі країни ЄС збільшили обсяги зовнішньої торгівлі послугами протягом досліджуваного періоду.

Список літератури:

- Власенко І.Г., Сіренко С.О. Зовнішня торгівля послугами України та ЄС: проблеми та перспективи. *Інноваційна економіка*. 2025. № 1. С. 51–57.
- Дернова І. Світовий ринок послуг: сучасний стан та тенденції розвитку. *Економіка та суспільство*. 2023. № 50. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-50-45>
- Золотарьова О., Мережко Н. Політика ЄС щодо сталої торгівлі: інсайти для України. *Scientia fructuosa*. 2023. Том 152, № 6 (Груд 2023), С. 4–17. DOI: [https://doi.org/10.31617/1.2023\(152\)01](https://doi.org/10.31617/1.2023(152)01)
- Іскарова Н.О. Зовнішня торгівля послугами у системі економічної безпеки держави : автореф. дис. ... канд. екон. наук : 08.00.03. Київ. нац. торг.-екон. ун-т. Київ, 2010. 23 с.
- Мельничук О. Міжнародна торгівля послугами. *Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право*. 2020. №4. С. 115–128.
- Олефір А., Тіпанов В. Тенденції розвитку міжнародної торгівлі послугами в умовах динамізації конкурентного середовища. *Міжнародна економічна політика*. 2008. №1–2 (8–9). С. 179–221.
- Радзівська С. О. Регіоналізація та глобалізація: взаємозв'язки та перспективи безконфронтаційного розвитку: монографія. Київ: «СКІП ГРУП УКРАЇНА», 2018. 376 с.
- Радзівська С. О. Торговельна інтеграція України у світове господарство. Київ, ТОВ «ТРОПЕА». 2024. 380 с.
- Румянцев А.П. Тенденції розвитку міжнародної торгівлі послугами. *Стратегія розвитку України*. 2017. № 1. С. 17–20.
- Services in the EU's trade strategy (2022). Trade in services. European Commission. An official website of the European Union. URL: https://policy.trade.ec.europa.eu/help-exporters-and-importers/accessing-markets/goodsand-services/services_en

11. Total trade in services (2023). UNCTAD handbook of statistics 2022. URL: <https://hbs.unctad.org/total-trade-in-services>
12. Trade in services for development (2023). Fostering sustainable growth and economic diversification. A World Bank and WTO co-publication, 2023. World Trade Organization. World Bank Group. URL: https://www.wto.org/english/res_e/booksp_e/trade_in_services_and_development_e.pdf
13. UNCTAD Data Hub, Empowering development through data and statistics (2025). URL: <https://unctadstat.unctad.org>
14. World Trade Report 2019 (2020). The future of services trade. URL: https://www.wto.org/english/res_e/booksp_e/00_wtr19_e.pdf

References:

1. Vlasenko I. H., Sirenko S. O. (2025) Zovnishnya torhivlya posluhamy Ukrayiny ta ES: problemy ta perspektyvy [Foreign trade in services of Ukraine and the EU: problems and prospects]. *Innovatsiyna ekonomika – Innovative economy*. № 1. pp. 51–57.
2. Dernova I. (2023) Svitovyy rynek posluh: suchasnyy stan ta tendentsiyi rozvytku [The world services market: current state and development trends]. *Ekonomika ta suspil'stvo. – Economy and Society*. № 50. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-50-45>
3. Zolotareva O., Merezko N. (2023) Polityka YeS shchodo staloyi torhivli: insayty dlya Ukrayiny. [EU policy on sustainable trade: insights for Ukraine] *Scientia fructuosa*. Vol. 152, No. 6 (December 2023), pp. 4–17. DOI: [https://doi.org/10.31617/1.2023\(152\)01](https://doi.org/10.31617/1.2023(152)01)
4. Iskarova N. O. (2010) Zovnishnya torhivlya posluhamy u systemi ekonomichnoyi bezpeky derzhavy: avtoref. dys. ... kand. ekon. nauk: [Foreign trade in services in the system of economic security of the state] 08.00.03. (PhD thesis) Kyiv National Trade and Economics University. Kyiv, 23 p.
5. Melnychuk O. (2020) Mizhnarodna torhivlya posluhamy [International trade in services]. *Zovnishnya torhivlya: ekonomika, finansy, parvo – Foreign trade: economics, finance, law*. No. 4. pp. 115–128.
6. Olefir A., Tipanov V. (2008) Tendentsiyi rozvytku mizhnarodnoyi torhivli posluhamy v umovakh dynamizatsiyi konkurentnoho seredovyshcha [Trends in the development of international trade in services in the context of a dynamic competitive environment.] *Mizhnarodna ekonomichna polityka – International Economic Policy*. № 1–2 (8–9). pp. 179–221.
7. Radziyevska S. O. (2018) Rehionalizatsiya ta hlobalizatsiya: vzayemozvyazky ta perspektyvy bezkonfrontatsiynoho rozvytku: monograph [Regionalization and globalization: interrelationships and prospects for non-confrontational development: monograph]. Kyiv: “SIK HRUP UKRAYINA”, 376 p.
8. Radziyevska S. O. (2024) Torhovel'na intehtratsiya Ukrayiny u svitove hospodarstvo. [Trade Integration of Ukraine into the World Economy]. Kyiv, TOV “TROPEA”. 380 p.
9. Rumyantsev A. P. (2017) Tendentsiyi rozvytku mizhnarodnoyi torhivli posluhamy. Stratehiya rozvytku Ukrayiny [Trends in the development of international trade in services.]. *Strategiya rozvytku Ukrainy – Development Strategy of Ukraine*. No. 1. P. 17–20.
10. Services in the EU's trade strategy (2022). Trade in services. European Commission. An official website of the European Union. Available at: https://policy.trade.ec.europa.eu/help-exporters-and-importers/accessing-markets/goodsand-services/services_en
11. Total trade in services (2023). UNCTAD handbook of statistics 2022. Available at: <https://hbs.unctad.org/total-trade-in-services>
12. Trade in services for development (2023). Fostering sustainable growth and economic diversification. A World Bank and WTO co-publication, 2023. World Trade Organization. World Bank Group. Available at: https://www.wto.org/english/res_e/booksp_e/trade_in_services_and_development_e.pdf
13. UNCTAD Data Hub, Empowering development through data and statistics (2025). Available at: <https://unctadstat.unctad.org>
14. World Trade Report 2019 (2020). The future of services trade. Available at: https://www.wto.org/english/res_e/booksp_e/00_wtr19_e.pdf

TRADE IN SERVICES OF THE EU COUNTRIES

The study focuses on the analysis of the dynamics of exports of services, the dynamics of imports of services, the dynamics of the balance of trade in services, as well as the dynamics of foreign trade turnover of services of the EU member states over 2015–2023. To achieve the goal various methods have been used, among which comparative, statistical, graphic analysis. The results of the calculations, based on the UNCTAD Data Centre, show that over 2015–2023 Germany decreased the share of services exports from 15,03% to 14,50% and the share of services imports from 19,29% to 18,52% in the EU. Germany ran the largest services trade deficit (\$70 bln) among the member states in 2023. France, as well as Italy reduced both the share of services exports and the share of services imports in the EU and in the world. In 2023, Spain enjoyed the largest services trade surplus (\$101 bln) among the member states. In 2023, the top exporters of services in the EU are Germany (\$443 bln), Ireland (\$431 bln), France (\$370 bln), The Netherlands (\$318 bln), Spain (\$197 bln), and the top importers of services are Germany (\$513 bln), Ireland (\$419 bln), France (\$332 bln), The Netherlands (\$290 bln), Belgium (\$159 bln). In 2023, the EU contributed \$3'054'549 mln to the world total services

exports of \$8'056'096 mln making it 37,92% of global services exports. In 2023, the EU contributed \$2'768'034 mln to the world total services imports of \$7'478'990 mln, making it 37,01% of global services imports. In 2023, the foreign trade turnover of services of the EU countries amounted to \$5'822'583 mln indicating 82.75% increase compared to 2015. The EU overall positive balance of trade in services amounted to \$379'996 mln in 2024. Between 2015 and 2023 Ireland increased both the share of exports of services: in the EU – from 7,63% to 14,12% and in the world – from 2,65% to 5,35%, as well as the share of imports of services: in the EU – from 10,05% to 15,13% and in the world – from 3,21% to 3,21%. During 2021–2024, the dynamics of the share of the EU countries' exports of services in the world exports of services, and the dynamics of the share of the EU member states' imports of services in the world imports of services are characterized by negative trends.

Key words: transformation of regional development, EU, Germany, France, Italy, Ireland, exports of services, imports of services, balance of trade in services, services trade turnover.

Стаття надійшла: 17.10.2025

Стаття прийнята: 05.11.2025

Стаття опублікована: 28.11.2025